

Sygn. akt VI U 90/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 listopada 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Joanna Napiórkowska - Kasa

po rozpoznaniu w dniu 06 listopada 2023 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. K.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.

w związku z odwołaniem od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 17 stycznia 2022 roku nr: WN-I. (...)1. (...)2021

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

zmienia zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 17 stycznia 2022 roku nr: WN-I. (...)1. (...)2021 oraz poprzedzającej je orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 23 listopada 2021 roku nr: (...) w ten sposób, że postanawia:

- zaliczyć odwołującą M. K. do stopnia niepełnosprawności - **znacznego**,
- symbol przyczyny niepełnosprawności w stopniu znacznym ustalić na – **10-N, 06-E**,
- orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wydać do – **23 listopada 2023 roku**,
- ustalony znaczny stopień niepełnosprawności datuje się od – **09 marca 2021 roku**,

przy wskazaniach dotyczących:

- odpowiedniego zatrudnienia wskazać – **praca jedynie na stanowisku przystosowanym dla osoby niepełnosprawnej w stopniu znacznym**,
- szkolenia, w tym specjalistycznego wskazać – **nie wymaga**,
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej wskazać – **nie wymaga**,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej wskazać – **nie wymaga**,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby wskazać – **wg. zaleceń lekarzy prowadzących wymaga zaopatrzenia w środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie**,

- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki wskazać – **wymaga**,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji wskazać – **wymaga**,
- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym wskazać – **nie spełnia**,
- prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju wskazać – **nie wymaga**.

Sygn. akt VI U 90/22

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 06 listopada 2023 roku

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. orzeczeniem z dnia 23 listopada 2021 roku, nr (...) postanowił:

- zaliczyć odwołującą M. K. do stopnia niepełnosprawności - **umiarkowanego**,
- symbol przyczyny niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym ustalić na – **10-N**,
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydać do – **23 listopada 2023 roku**,
- ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od – **09 marca 2021 roku**,

przy wskazaniach dotyczących:

- odpowiedniego zatrudnienia wskazać – **praca jedynie na stanowisku przystosowanym dla niepełnosprawności**
- szkolenia, w tym specjalistycznego wskazać – **nie wymaga**,
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej wskazać – **nie wymaga**,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej wskazać – **nie wymaga**,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby wskazać – **wg. zaleceń lekarza specjalisty**,
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki wskazać – **częściowa pomoc usługowa**,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji wskazać – **nie dotyczy**,
- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym wskazać – **nie spełnia**,
- prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju wskazać – **nie wymaga**.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. orzeczeniem z dnia 17 stycznia 2022r., nr WN-I. (...).1. (...).2021, utrzymał w mocy orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 23 listopada 2021r., zaliczającego M. K. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, na okres do 23 listopada 2023r., według symbolu przyczyny niepełnosprawności 10-N.

(orzeczenia MZON i WZON)

M. K. odwołaniem wniesionym dnia 14 lutego 2022r. zaskarżyła orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. o stopniu niepełnosprawności z dnia 17 stycznia 2022r., nr WN-I. (...).1. (...).2021, wnosząc o jego zmianę poprzez zaliczenie jej do znacznego stopnia niepełnosprawności, a także wydłużenie okresu ważności orzeczenia – na okres dłuższy niż do dnia 23 listopada 2023r. Odwołująca podniosła, że jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji bez stałej i długotrwałej opieki i pomocy innych osób.

(odwołanie k.1-2)

WZON w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że ustalony stan zdrowia orzekanej kwalifikuje ją do zaliczenia do grona osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Jednocześnie wskazał, że nie każdy stan ograniczeń samoobsługi, poruszania się i komunikacji oznacza, że osoba jest niezdolna do samodzielnej egzystencji. Nadto, WZON podniósł, iż powołany skład orzekający stwierdził, że stan zdrowia orzekanej rokuje poprawę przy zachowanym procesie leczenia i rehabilitacji.

(odpowiedź na odwołanie k.20-21)

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołująca urodziła się (...), ma wyższe wykształcenie, obecnie korzysta ze świadczenia rentowego. W 2017 roku miała udar niedokrwienny lewej półkuli mózgu z następowym afatycznymi zaburzeniami mowy i utrwalonym niedowładem połowicznym prawostronnym.

Utrzymują się aktualnie afatyczne zaburzenia mowy z przewagą afazji ruchowej, trudności w czytaniu i pisaniu. Odwołująca ma niesprawną prawą kończynę górną, upośledzenie precyzyjnych ruchów ręki, niesprawność chodu. Wymaga pomocy drugiej osoby w czynnościach dnia codziennego związanych przygotowaniem posiłków, zachowaniem higieny osobistej, prowadzeniu gospodarstwa domowego. Poza domem wymaga pomocy drugiej osoby w poruszaniu się. Nie wykonuje złożonych poleceń, wykonuje tylko proste. Porusza się niewydolnie bez podparcia pociągając prawą kończyną dolną, wymaga pomocy w ubieraniu się, rozbieraniu i wstawianiu z pozycji leżącej.

Odwołująca się jest niepełnosprawna w stopniu znacznym o symbolach 10-N 06-E, okresowo do 23 listopada 2023 roku. Może pracować na stanowisku przystawalnym do niepełnosprawności w stopniu znacznym. Wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki, a także wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

(opinia biegłego neurologa J. S. – k. 27-27v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego neurologa J. S., która pozostawała w całości spójna, zawierała logiczne wnioski poparte szerokim uzasadnieniem. Zarzuty składane przez WZON to te same stanowiły tylko polemikę z ustaleniami biegłego, nie przedstawiono żadnych nowych dowodów, ani przekonujących argumentów mogących wzruszyć wnioski biegłego i jego ustalenia. WZON nie składał poza tym żadnych wniosków dowodowych w zarzutach do opinii biegłego neurologa, a wobec kompletności tej opinii nie zachodziła konieczność jej uzupełnienia z urzędu przez biegłego.

Odnosnie opinii biegłego psychiatry M. L. Sąd nie oparł się na niej, albowiem schorzenia psychiatryczne nie były dominującymi u odwołującej, nie decydowały o jej stopniu niepełnosprawności.

Nie zachodziła konieczność uzupełnienia materiału dowodowego w tej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172) do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Jak stanowi ust. 4 niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Z kolei zgodnie z ust. 2 do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Na mocy § 29 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 15 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 139, poz. 1328 z późn. zm.) w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

- 1) niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;
- 2) konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;
- 3) konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Zgodnie z ust. 2 przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.

Na podstawie § 30 standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

- 1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;
- 2) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie, co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w § 29 ust. 1 pkt 3.

W niniejszej sprawie Sąd nie mając wiedzy medycznej dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu neurologii. Biegła w wydajnej opinii, którą Sąd w całości podziela i przyjmuje zawarte w niej wnioski - wskazała, że odwołująca jest niepełnosprawna w stopniu znacznym do 23 listopada 2023 roku z powodu schorzeń o symbolu 10-N i 06-E. Spowodowane jest to naruszeniem sprawności organizmu związanym ze stanem po udarze niedokrwiennym z powikłaniami oraz padaczką poudarową. Skutkuje to u odwołującej tym, że jest zdolna do pracy jedynie na stanowisku przystosowanym do jej niepełnosprawności, ale przede wszystkim istnieje u niej konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych tj. istnieje u niej zależność od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Odwołująca nie jest w stanie prowadzić samodzielnie gospodarstwa domowego, wymaga pomocy stałej przy wykonywaniu porządków domowych, przygotowywaniu posiłków, dbaniu o higienę osobistą oraz ubieraniu i rozbieraniu się. Nie jest w stanie tego robić bez pomocy innej osoby z powodu niedowładu prawostronnego powikłanego upośledzeniem funkcji kończyny górnej i doleń tej strony. Poza domem wymaga pomocy przy poruszaniu się ponieważ samodzielnie porusza się niewydolnie, a także ma duże problemy z komunikowaniem się – mową i rozumieniem poleceń. Bez osoby, która będzie jej pomagać stale nie jest w stanie prowadzić samodzielnej egzystencji.

Sąd stwierdził, że skoro doszło do zmiany stopnia niepełnosprawności na znaczny, to zmiany wymagają również niektóre wskazania dotyczące niepełnosprawności. W zakresie punktu 1 wskazań - odpowiedniego zatrudnienia należy wskazać, że wymagana praca jedynie na stanowisku przystosowanym dla osoby niepełnosprawnej w stopniu znacznym. Nie jest ona zdolna do pracy na stanowiskach na rynku ogólnym pracy, a także stanowiskach dostosowanych dla osób w stopniu umiarkowany, ale znacznym. Wymaga również konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby wg. zaleceń lekarzy prowadzących. Stanowi to uszczegółowienie jakie kategorie środków odwołująca powinna nabywać preferencyjnie aby poprawiły jej funkcjonowanie z względu na powikłania po udarze (pkt 5). Wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki (pkt 6), a także wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (pkt 7). Wynika to z faktu który był omówiony wyżej tj. – niezdolności do samodzielnego funkcjonowania. Odwołująca bez pomocy stałej i długotrwałej innej osoby i opieki z jej strony nie jest w stanie egzystować - przygotowywać jedzenia, dbać o siebie, higienę, gospodarstwo domowe. Znaczne ograniczenia w poruszaniu się i problemy ruchowe powodują, że musi pomagać jej inna osoba.

Pozostałe wskazania dotyczące niepełnosprawności nie wymagały zmiany, WZON i uprzednio MZON określił je prawidłowo także Sąd wskazał je jako całość uzupełniając zmienione orzeczenie sentencją tego wyroku. Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.